

Forslag til folketingsbeslutning om plejeorlov.

[Af Henrik Toft (V) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 58. Fremsat 4/2 81).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Dette forslag er nært knyttet til det arbejde, som regeringen allerede i 1979 satte i gang om en plejeorlovsordning, dengang på baggrund af forslag til folketingsbeslutning fra centrum-demokraterne, kristeligt folkeparti og Danmarks retsforbund, om plejeorlov for slægtninge til døende personer.

Den 11. december 1980 blev folketinget således underrettet om en arbejdsgrupperapport om iværksættelse af en forsøgsordning med plejeorlov i Viborg og Køge kommuner, en forsøgsordning, der kan sættes i gang på det eksisterende lovgrundlag. Det er herefter sammen med de to kommuner besluttet at gennemføre en forsøgsordning fra den 1. april i år til udgangen af 1982.

Det har hele tiden været klart, at der er mange problemer ved en plejeorlovsordning, og at det ikke vil være muligt eller forsvarligt straks at gennemføre en generel, landsdækkende ordning. Problemerne rækker videre end det spørgsmål om orlovsret og økonomisk kompensation, som beslutningsforslaget her går ind på. Som eksempel kan nævnes det vigtige spørgsmål at sikre familien et tilbud, det vil sige alene sikre den syges og de pårørendes egne ønsker, og endvidere at sikre et nødvendigt døgnberedskab til støtte for familien.

Jeg skal ikke uddybe disse og andre spørgsmål, men understrege, at der med rapporten fra arbejdsgruppen foreligger en praktisk vurdering af de forskellige problemer. Jeg kan derfor ikke se andet, end at det vil være rigtigt og rimeligt at afvente de erfaringer, vi på baggrund af denne rapport vil kunne få fra forsøgsordningen i Køge og Viborg kommuner.

Når det er sagt, vil jeg knytte nogle generelle bemærkninger til indholdet af beslutningsforslaget. Selv om den planlagte forsøgsordning ikke, som dette beslutningsforslag gør, medtager mere permanente plejefor-

hold for alvorligt syge, så vil forsøgsordningen også kunne give os nyttige erfaringer om de forhold, der har betydning for, om mere permanente plejeforhold kan fungere i eget hjem.

Med hensyn til retten til orlov fra arbejde er jeg da enig i, at det ville være meget ønskeligt at sikre en sådan ret. Ikke desto mindre rejser en lovfæstet plejeorlovsordning mange arbejdsmarkedspolitiske problemer. Der er andre velbegrundede ønsker om orlovsret, f. eks. orlov til uddannelse, længere barselorlov osv. Det er et arbejdsmarkedspolitisk spørgsmål at prioritere disse ønsker, og en lovfæstet orlovsret vil naturligt blive kædet sammen med et krav om direkte økonomisk kompensation til den orlovssøgende af en anderledes størrelsesorden end den, der her er tale om.

Det forudsættes også i forslaget, at orloven gives uden tidsbegrænsning eller i hvert fald for lange tidsrum, ligesom der forudsættes ret til delvis orlov. Til det må jeg sige, at ubestemte eller meget lange fraværsperioder forringer muligheden for at bevare tilknytningen til arbejdspladsen, og der bliver også et stigende hensyn at tage til den vikar, som forhåbentlig er blevet ansat. En ret til delvis orlov indebærer ret til delvis beskæftigelse. Det er et spørgsmål, der generelt ikke er egnet til lovgivning, og som rejser store problemer af ligestillingspolitisk karakter.

Alt i alt er det regeringens opfattelse, at vi i denne situation foreløbig må klare os med den velvilje, som forhåbentlig med rette kan ventes fra arbejdsgivernes side.

Endvidere foreslås forskellige ændringer i reglerne vedrørende tilkendelse af invalidepension og plejetillæg. Det er selvfølgelig rigtigt, at spørgsmålet om tilkendelse af invalidepension og plejetillæg ofte vil være aktuelt i disse situationer, men jeg finder ikke, at der bør ske en særlig afgrænsning af disse tilfælde, hverken med hensyn til sagsbehandlingen eller med hensyn til betingelserne for tilkendelse af plejetillæg.

Der er i dag ikke noget til hinder for, at kommunerne hurtigt videregiver en indstilling til revaliderings- og pensionsnævnet, men der kan også være menneskelige grunde til ikke at fremskynde en pensionssag i disse tilfælde. Samtidig ser jeg bestemt ikke nogen fordel ved, at kommunerne, der har kontakten og kendskabet til borgerne, netop i disse